

Konzultáció a Csehszlovák Néphadsereg honi légvédelme hadtápszolgálatánál

Hautzinger Gyula őrnagy

Aspiráns képzés keretében 1984. október 1-7. között lehetőségem volt konzultációt folytatni a Csehszlovák Néphadsereg honi légvédelme hadtápszolgálatánál.

A csehszlovák elvtársak ott tartózkodásom teljes ideje alatt szívesen segítettek a csehszlovák honi légvédelem hadtápjá sajátosságainak tanulmányozásában, két napos „országjárás” keretében igyekeztek a gyakorlatban is bemutatni mindazt, amit elméletben részletesen ismertettek.

A Csehszlovák Néphadsereg honi légvédelmének hadtáp felső vezetése sokrétű tevékenységet folytat az alárendelt magasabbegységek hadtáphiztosítása érdekében. A korábbi évtizedekben nálunk is a honi légvédelem hadtápjába tartozó elhelyezési és repülőtér biztosításon túl a nálunk is megtalálható „klasszikus” szolgálati ágak tartoznak a hadtápszolgálatához. A szolgálati ágak tevékenységét, valamint az alárendelt munkáját hadtáptörzs koordinálja.

Az alárendelt hadosztályhadtápok szervezetében „M” végrehajtása után szállító század, szakmai alárendeltségébe az MN-ben korábban ismert önálló repülő-műszaki zászlóalj (ö. re. műz.) tartoznak, repülőezredként. A légvédelmi rakétaegységek és rádiótechnikai egységek állományába a mieinkhez hasonlóan ellátó alegységek kerültek rendszeresítésre.

Az önálló repülő-műszaki zászlóalj jól töltik be a repülőezred hadtápbiztosításában – a mi fogalmaink szerint tágabb értelemben vett – szerepüket. Önállóságuk következtében, lecsökkentik az ezredparancsnok ellátás irányába kifejtett elfoglaltságát, ugyanakkor komplexen képesek az ezred tevékenységét biztosítani, kivéve a repülőgépek javításával összefüggő szoros értelemben vett technikai biztosítást. A zászlóalj feladata békében és háborúban egyaránt a teljes személyi állomány ellátása, a gépek feltöltése speciális és hajtóanyagokkal, azok indítása, valamint a repülőtér karbantartása.

A zászlóalj „M” végrehajtása után képes szervezetével a vre. ezred harctevékenységét 3 repülőtéren biztosítani. Az ezred alaprepülőtéren különös gondot fordítanak a üzemanyagok földalatti, műszakilag védett tárolására. Az állomány étkeztetése a nálunk is ismert elvek alapján történik. A ruházati ellátásnál is nagy figyelmet fordítanak az állomány harci feladat végrehajtásához igazodó öltözékének kialakítására. Az ezredek egészségügyi biztosítására jól felszerelt

segélyhely áll rendelkezésre. Az ezred és a zászlóalj életéhez, működéséhez szükséges szállításokat szállító alegység hajtja végre. Külön figyelmet érdemel a repülőtér karbantartására rendszeresített alegység, amely többek között végrehajtja a fel- és leszálló mező, a guruló utak jégtelenítését, portalanítását, a kényeszerleszálló mező karbantartását.

A zászlóalj hadi szervezetébe tartozik egy, a mi fogalmaink szerinti repülőtér gondnokság, amelynek feladata, hogy az ö. re. műz. esetleges áttelepülése eserén átvegye a repülőtér létesítményeit és lehetőségeihez mérten biztosítja annak működését.

A h. rádiótechnikai és honi légvédelmi rakétaegységek hadtápbiztosításának elve közel azonos. Az eltérés csak abban mutatkozik, hogy míg a lé. rakéta osztályoknál állandó hadtápbiztosító állomány irányítja a feladatokat, a rádiótechnikai századoknál csak sorállományúak végzik a hadtápbiztosítást és csak az rt. zászlóaljknál található 1 fő hadtáptiszt a századok ellátásának koordinálására.

Sajátosság a honi rt. századoknál, hogy a nyugati határ mentén ún. vizuális figyelő őrsök vannak telepítve. Ezek elsődleges célja a rádiolokációs felderítő magasság 0 méterre történő lecsökkentése, az esetleges határsértő légitársaságok talajszint közelében történő felderítése, különösen a földrajzilag átszegdelt, erdős-hegyes területeken.

Módomban volt egy ilyen őrsön látogatást tenni és annak hasznosságáról a helyszínen meggyőződni, amikor is a határ közvetlen közelében 2 nyugatnémet harci helikopter emelkedett fel, majd nyilvánvaló provokatív szándékkal a határvonalat követve repült el. A megfigyelő-szolgálatot ellátók pontosan jelentették a két gép repülési irányát, magasságát.

Ezek a figyelőőrsök sokszor nehéz körülmények között, esetenként több kilométerre minden lakott területről látják el feladatukat. Állományukban kizárólag sorállományúak tartoznak, így nagy súlyt helyeznek kiválasztásukra. Természetes az előjáró gondoskodása is. Az állomány élelmezés szempontjából teljes önellátásra van berendezkedve. Az érvényben levő élelmezési norma szerint, annak pénzértékét figyelembe véve szerzik be a szükséges nyersanyagokat és saját maguk készítik el ételleiket. Szűkösebb időre számítva 10 napi hideg élelem található valamennyi őrsön. Ruházat szempontjából az ellátás széles skálájú. A könnyű, nyári szolgálatra rendszeresített öltözetből a vastag báránybéléses bundáig minden ruhadarab megtalálható. Az esetleges sérülések ellátására elsősegély felszereléssel rendelkeznek. A körletek kialakítása, korszerűsítése otthonos, jól szolgálja az ott pihenők kényelmét. Nem véletlen, hogy a megkérdezett katonák mindegyike szívesen vállalja a nehéz, de önálló, felelősségteljes szolgálatot.

A csehszlovák honi légvédelem hadtábjánál is nagy figyelmet fordítanak a csapásvédelemre. Az ellátó alegységeket magasabb harcckészültségbe helyezése esetén kivonják a béke elhelyezési körletből és műszakilag védve széttelepítik azokat.

A légvédelmi tüzér-, rt. alegységeknél az „M” üzemanyagot az objektumból kitelepítik. Folyik annak a vizsgálata, hogyan lehetne az üzemanyagokon kívül más anyagokat is széttelepíteni, növelve a „kintről” történő beavatkozás lehetőségét.

A hadtápegységek és egységek háborús működését vizsgálva megállapítható, hogy a hagyományos hadtápanyagokból az ellátás hasonlóan a mi viszonyainkhoz történik, érte ezalatt különösen az élm. ellátást. A romlandó élm. anyagokat a honi légvédelmi egységek, alegységek a kijelölt népgazdasági egységektől vételezik a nem romlandó anyagokat központi raktárakból. Ugyancsak a közlekedési, egészségügyi és ruházati anyagok vételezése is az egységek által a központi raktárakból történik. Az üzemanyagok a várható fogyásnak megfelelően a helyszínen, más (elvonuló) alakulatoknál, illetve polgári üzemanyag bázisokon vannak letárolva.

Az előljáró ellátási-szállítási felelőségébe tartoznak a repülő lőszer, rakéták, repülő technikai anyagok, repülő üzemanyagok és egyéb, a harc megvívásához nélkülözhetetlen fegyvernemi anyagok.

Érdekes, tanulmányi kérdésként merült fel az előljáró által kiszállított anyagok használatig történő eljuttatása. A több alárendeltrel rendelkező egységek már békében gyakorolják az anyagok átadó pontra történő szállítását, ahonnan az alegységek a részükre kiszállított anyagokat felhasználásra továbbszállítják.

Az egészségügyi biztosításban nincs eltérő elv a mi honi légvédelmünkénél folyó egészségügyi ellátáshoz viszonyítva.

A honi légvédelem hadtápjának vezetése a parancsnokságon rendszeresített hadtápszervezetek segítségével valósul meg, amely közvetlenül irányítja az alárendelt hadosztály hadtápszolgálatok tevékenységét.

A kidolgozásra kerülő vezetési okmányok tartalmukban, felépítésükben hasonlóak a mieinkkel.

A tapasztalatok feldolgozása még nem fejeződött be. Az egy hetes konzultáció tág lehetőséget nyújtott a testvéri szocialista hadsereg honi légvédelme hadtápbiztosításának megismerésében. Külön kiemelhető az önálló repülő-műszaki zászlóalj mint sajátosság, de figyelmet érdemel a vizuális figyelő pontok ellátásának megszervezése is. A katonai tapasztalatcserén túl jutott idő, volt lehetőség a honi légvédelem csapatainál az ott szolgáló teljesítő állománnyal is találkoznom, szót váltanom. Külön érdekesség, hogy nem találkoztam olyan tiszttel, akivel orosz nyelven ne tudtam volna megértetni magam. Fegyverbarátaink mindenütt szívesen számoltak be mindennapjaikról, jól csett érezni baráti-eltvársi érdeklődésüket a mi saját dolgaink iránt is.

Úgy vélem, jól sikerült konzultáción vhettem részt.